

УДК 316.7:159.923

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СПРИЙНЯТТЯ РЕАЛЬНОСТІ ТА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЛЮДИНИ

Степура О. В.

e-mail: oleksandra.stepuro@nure.ua

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. філософії,
м. Харків, Україна

This work is dedicated to exploring the impact of social media on the perception of reality and identity. It examines the transformations of communication models, psychological consequences, issues of privacy, and ethical challenges. Special attention is given to the role of social media in the formation of social movements and collective identity, as well as the importance of critical thinking.

Соціальні мережі змінили спосіб комунікації, інформаційного обміну і взаємодії. Вони стали важливою частиною щоденного життя мільярдів людей по всьому світу, впливаючи на різні аспекти суспільного життя, від політики та економіки до особистих відносин. Соціальні платформи, такі, як TikTok, Twitter та Instagram, надають можливість миттєвого доступу до інформації, створення та поширення контенту, а також формування онлайн-спільнот за інтересами. При цьому вони стали каналом для самовираження та споживання інформації, що суттєво впливає на те, як люди сприймають себе і світ навколо. Філософія завжди досліджувала питання реальності, ідентичності та природи людського буття. Слід підкреслити, що в контексті стрімкого розвитку соціальних мереж ці питання стають ще більш актуальними. Як саме соціальні мережі змінюють наше сприйняття реальності та власної ідентичності? Чи можемо ми розглядати інформацію, отриману через соціальні мережі, як об'єктивну реальність? Важливо також зрозуміти, як віртуальне «я» впливає на нашу справжню ідентичність.

Сучасні платформи соціальних мереж пропонують безліч можливостей для комунікації та обміну інформацією, але їхній психологічний вплив не можна ігнорувати. Так, залежність від соціальних мереж може призводити до виникнення проблем, таких, як зниження самооцінки, почуття невпевненості та страху перед відсутністю онлайн-присутності. Це пов'язано з тим, що в соціальних мережах ми створюємо образ, який може відрізнятись від реального «я», надаючи можливість експериментувати з різними аспектами нашої ідентичності: від зовнішнього вигляду до манери спілкування [1]. Однак, ця можливість самовираження може легко стати пасткою. Віртуальне «я» може бути як інструментом самовираження, так і причиною внутрішніх конфліктів. Важливо знаходити баланс між онлайн-образом та реальним життям, щоб зберегти здорову самооцінку і відчуття власної ідентичності.

Соціальні мережі також докорінно змінили традиційні моделі комунікації, зробивши їх інтерактивними і динамічними. Користувачі тепер мають можливість не лише споживати, але й активно брати участь у створенні, поширенні та обговоренні контенту. Це веде до формування нових комунікаційних практик, де головну роль відіграють мережеві спільноти та миттєвий обмін інформацією. Водночас соціальні мережі суттєво впливають на міжособистісні стосунки. Віртуальні платформи дозволяють підтримувати контакт з людьми з різних куточків світу, але одночасно можуть призводити до поверхневості взаємодій. Кількість «друзів» і «підписників» не завжди відображає якість стосунків, і соціальні мережі можуть стати джерелом стресу через потребу в самопрезентації та отриманні схвалення. Однак, соціальні мережі також створюють платформу для активного конструювання власної ідентичності. Люди можуть представляти себе в бажаному світлі, вибираючи, які аспекти свого життя показувати, а які приховувати. Віртуальні аватари, фотографії, відео та пости формують образи, які відображають бажані ідентичності. Це, в свою чергу, впливає на сприйняття себе та оточуючих. В контексті самооцінки та емоційного стану соціальні мережі також значно впливають на людину. Порівнюючи себе з іншими, користувачі можуть відчувати заздрість та невпевненість. Ідеалізовані зображення та успішні життєві історії можуть викликати незадоволеність власним життям, а постійний доступ до інформації може призводити до тривоги і стресу. Крім того, соціальні мережі досить часто стикаються із етичними викликами.

Отже, соціальні мережі суттєво впливають на наше життя. Вони змінюють способи комунікації, формування ідентичності та колективної свідомості, трансформують традиційні комунікаційні моделі, надаючи нові можливості для самовираження і підтримання зв'язків. Однак, водночас вони створюють ризики, пов'язані з дезінформацією, впливом на психічне здоров'я та етичними питаннями щодо контенту і приватності даних. У цій новій реальності критичне мислення стає важливим інструментом. Для ефективного навігації в цьому просторі важливо вміти аналізувати та оцінювати інформацію, враховуючи її джерело, контекст та можливі упередження. Це допомагає уникати впливу фальшивих новин та маніпуляцій, забезпечуючи більш об'єктивне сприйняття реальності та підтримуючи здорове психічне і соціальне благополуччя.

Список використаних джерел

1. Вплив соціальних мереж на психіку людини – наслідки та способи запобігання. Новини ФАКТ. URL: <https://fact-news.com.ua/vpliv-sotsialnix-merezh-na-psixiku-lyudini-naslidki-ta-sposobi-zapobigannya/?form=MG0AV3> (дата звернення: 20.10.2024).